

<p>Nazwa projektu Ustawa o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rozwoju</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Mariusz Haładyj, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Armen Artwich, Zastępca Dyrektora Departamentu Doskonalenia Regulacji Gospodarczych w Ministerstwie Rozwoju, tel. 22 693 59 35, e-mail: armen.artwich@mr.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 10.02.2017 r.</p> <p>Źródło: Plan na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (pakiet „Konstytucja Biznesu”)</p> <p>Nr w wykazie prac Rady Ministrów: UD 199</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W ramach opracowania pakietu „Konstytucji Biznesu”, stanowiącego element realizacji Planu na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Ministerstwo Rozwoju dokonało przeglądu najważniejszych problemów i utrudnień, z którymi mierzą się obecnie przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą na terytorium RP. Zwrócono uwagę m.in. na konieczność połączenia w jednym, odrębnym akcie prawnym regulacji w zakresie przepisów dot. przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych uczestniczących w obrocie gospodarczym na terytorium RP. Kwestie te regulowane są w obecnym stanie prawnym w dwóch ustawach: *ustawie o swobodzie działalności gospodarczej (SDG)* oraz *ustawie z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r., poz. 893)* (ustawa usługowa).

Obowiązująca od 2004 r. ustawa SDG wskutek licznych nowelizacji nie realizuje już swojego celu podstawowego, tzn. podstawowego aktu prawa gospodarczego. Jednocześnie materia ustawy usługowej, wdrażającej postanowienia dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006) (dyrektywa usługowa) wymaga pewnych zmian wynikających z dotychczasowych doświadczeń stosowania przepisów tej ustawy. Ponadto, zawarcie w obecnej ustawie SDG przepisów regulujących działalność gospodarczą osób zagranicznych na terytorium RP, nie sprzyja jej przejrzystości i czytelności dla przedsiębiorców polskich.

Implementacja przepisów dyrektywy w zakresie swobodnego przepływu usług nie mogła być dokonana jedynie w ustawie SDG z uwagi na różnice zachodzące pomiędzy swobodą świadczenia usług transgranicznych a swobodą przedsiębiorczości, jak również z uwagi na konieczność ich rozróżniania w praktyce. Dodatkowo, ustawa SDG nie obejmuje swoim zakresem podmiotów, które nie świadczą usług w celu zarobkowym. Aby zapewnić pełną transpozycję przepisów dyrektywy do polskiego porządku prawnego, część przepisów SDG, stanowiących transpozycję regulacji dyrektywy o usługach, na zasadzie odesłania bezpośredniego wprowadzonego do przepisów projektu ustawy o świadczeniu usług, ma obecnie zastosowanie do świadczenia usług transgranicznych.

W okresie obowiązywania ww. przepisów do rejestru przedstawicielstw zostały wpisane 933 przedstawicielstwa firm zagranicznych, z tego 531 zakończyło działalność i zostało wykreślonych z rejestru. W aktualnym stanie w rejestrze jako aktywne figurują 402 przedstawicielstwa. Szacuje się, że obecnie ok. 80% z 402 przedstawicielstw wpisanych do rejestru przedstawicielstw prowadzi faktyczną działalność.

Aktualność rejestru przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych jest w dużym stopniu uzależniona od rzetelności osób reprezentujących tych przedsiębiorców. Brak jest *de facto* skutecznych instrumentów zapewniających dokonywanie aktualizacji wpisów w tym rejestrze. Zaproponowane zmiany przepisów mają na celu zlikwidowanie tego negatywnego zjawiska, co poprawi aktualność danych zawartych w rejestrze oraz wzmocni jego funkcje informacyjne.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Mając na względzie unowocześnienie ram prawnych działalności gospodarczej w Polsce, proponuje się przyjęcie pakietu „Konstytucji Biznesu”. Trzon pakietu stanowi *projekt ustawy Prawo przedsiębiorców*, który zastąpi obowiązującą ustawę SDG.

Jednocześnie, proponuje się połączenie w odrębnej ustawie przepisów dotyczących przedsiębiorców zagranicznych oraz innych osób zagranicznych uczestniczących w obrocie gospodarczym na terytorium RP.

Proponuje się przejście do nowej ustawy o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przepisów:

- 1) ustawy usługowej; w konsekwencji ustawa usługowa zostanie uchylona;
- 2) art. 85-86, 88-92 ustawy SDG (dotyczących utworzenia i działalności oddziałów przedsiębiorcy zagranicznego;
- 3) art. 9a i 9b ustawy SDG (uznanie certyfikatów, zaświadczeń oraz gwarancji i ubezpieczeń udzielonych i wydanych w państwach członkowskich UE);
- 4) art. 13 ustawy SDG (dot. podejmowania działalności gospodarczej przez osoby zagraniczne).

Przejęcie przez nową ustawę o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym przepisów wdrażających dyrektywę usługową na terytorium RP oraz przepisów ustawy SDG dot. osób zagranicznych, oddziałów i przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych ma zapewnić stworzenie spójnej i przejrzystej regulacji, w sposób całościowy regulującej różne formy i zasady uczestnictwa osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium RP, co ułatwi podejmowanie aktywności ekonomicznej w Polsce m.in. przez mieszkających w Polsce cudzoziemców oraz inwestorów zagranicznych i będzie miało pozytywny skutek dla rozwoju polskiej gospodarki.

Wobec powyższego, projekt ustawy konsumuje przepisy ustawy usługowej. Do projektu zostały przeniesione także przepisy art. 85-86, 88-92 ustawy SDG dotyczące utworzenia i działalności oddziałów przedsiębiorcy zagranicznego. Ponadto, na wzór rozwiązania przyjętego w SDG utrzymano zasadę dotyczącą podejmowania działalności gospodarczej przez osoby zagraniczne wskazane w art. 13 SDG z uwzględnieniem uzasadnionych ograniczeń dopuszczonych na gruncie *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*¹ i orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE takich jak: porządek publiczny, bezpieczeństwo publiczne, zdrowie publiczne, czy bezwzględne wymogi dotyczące dobra ogólnego. Jednocześnie proponuje się zmianę redakcji przepisów obecnego art. 13 ustawy SDG tak, aby nie było wątpliwości, na jakich zasadach działalność gospodarczą na terytorium RP mogą podejmować osoby zagraniczne. Redakcja przepisów obecnego art. 13 ustawy SDG jest bowiem niewystarczająco klarowna.

Do projektowanej ustawy przeniesiono także przepisy art. 9a i 9b ustawy SDG, które wdrażają do polskiego porządku prawnego część przepisów dyrektywy usługowej i zobowiązują organy administracji publicznej do uznania certyfikatów, zaświadczeń oraz gwarancji i ubezpieczeń udzielonych i wydanych w państwach członkowskich UE. Przepisy te stanowią podstawę prawną dla organów administracji publicznej do dokonania oceny równoważności wymogów i jednocześnie statuują obowiązek uznawania wymogów spełnionych na terytorium innych państw członkowskich oraz uznawania dokumentów potwierdzających spełnienie tychże wymogów.

Spod przepisów projektowanej ustawy, analogicznie jak w ustawie usługowej, wyłączone zostały niektóre zawody i rodzaje działalności usługowej. Są to m.in. zawody związane z przepisami ustawy Prawo przewozowe, prawo o notariacie, ustawy o pracy na morskich statkach handlowych, o zakładach opieki zdrowotnej, o systemie oświaty, o radiofonii i telewizji, o zawodach pielęgniarki i położnej (z wyłączeniem działalności gospodarczej w zakresie kształcenia podyplomowego), o zawodach lekarza i lekarza dentystry (z wyłączeniem działalności gospodarczej w zakresie kształcenia podyplomowego), o ochronie osób i mienia, czy o komornikach sądowych i egzekucji.

W zakresie przepisów przyznających ministrowi do spraw gospodarki kompetencję do wydawania decyzji o zakazie wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę zagranicznego, który utworzył oddział w Polsce, poprawiono treść przepisu. Nadal przesłanką takiej decyzji może być rażące naruszenie prawa polskiego lub niewykonywanie obowiązków informacyjnych, niemniej doprecyzowano, iż takie naruszenie może spowodować sam przedsiębiorca zagraniczny, a nie oddział. Dotychczasowe sformułowanie było nieściśle i wprowadzało niepotrzebne, swoiste upodmiotowienie oddziału. Obecne sformułowanie przesądza wprost, iż oddział jest tylko formą, w jakiej działa przedsiębiorca zagraniczny, i to przedsiębiorca zagraniczny jako adresat przedmiotowych przepisów może je naruszyć.

W zakresie likwidacji oddziału przedsiębiorcy zagranicznego, postanowiono ograniczyć obowiązek przeprowadzania postępowania likwidacyjnego zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych o likwidacji spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, jedynie do sytuacji, w której likwidacja jest wynikiem wydania decyzji przez właściwego ministra o zakazie wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę zagranicznego w ramach oddziału.

Projekt zakłada, tak jak dotychczas, że utworzenie przedstawicielstwa wymaga wpisu do rejestru przedstawicielstw prowadzonego przez ministra właściwego do spraw gospodarki, na podstawie złożonego przez przedsiębiorcę zagranicznego wniosku. Projekt – w porównaniu do obecnie obowiązujących rozwiązań - wprowadza natomiast uproszczoną formę wniosku. Zrezygnowano z obowiązku podawania we wniosku informacji o przedmiocie działalności

¹ Dz. Urz. UE C 326, z 26.10.2012, str. 1.

gospodarczej przedsiębiorcy zagranicznego oraz adresie pobytu w Polsce osoby upoważnionej w przedstawicielstwie do reprezentowania przedsiębiorcy zagranicznego. Są to informacje, które z punktu widzenia bezpieczeństwa obrotu gospodarczego nie mają istotnego znaczenia. Dotychczasowa praktyka prowadzenia rejestru wskazuje również na duże rozbieżności pomiędzy zawartymi w nim danymi a stanem faktycznym. Przedsiębiorcy często bowiem zaniedbują ich aktualizacji, co wywołane jest niemal ciągłymi ich zmianami związanymi ze specyfiką współczesnego obrotu gospodarczego.

Wprowadza się nowy obowiązek dołączenia do wniosku o wpis dokumentu potwierdzającego upoważnienie osoby wskazanej we wniosku do reprezentowania przedsiębiorcy zagranicznego w przedstawicielstwie wraz z potwierdzeniem przyjęcia tego upoważnienia przez osobę upoważnioną. Dokument powyższy wskazuje umocowanie konkretnej osoby do reprezentowania przedsiębiorcy zagranicznego oraz zawiera akceptację w/w osoby do pełnienia określonej funkcji. Dokument ten ma za zadanie uwiarygodnić wskazane we wniosku dane osoby upoważnionej oraz zapewnić, że osoba ta jest świadoma tego, że reprezentując przedsiębiorcę w przedstawicielstwie staje się podmiotem, do którego zgłasza się wszelkie uwagi dotyczące działalności przedstawicielstwa. Staje się ona m.in. osobą, na której spoczywa obowiązek likwidacji przedstawicielstwa, gdy zajdą ku temu przesłanki.

Zasadniczą zmianą – w stosunku do obecnie obowiązujących rozwiązań – jest wprowadzenie zasady dokonywania wpisu przedstawicielstwa na czas określony, tj. na okres 2 lat. Każdy przedsiębiorca zagraniczny zainteresowany kontynuowaniem działalności przedstawicielstwa miałby prawo wystąpienia o przedłużenie wpisu na kolejny okres. Propozycja ta wynika z dotychczasowej praktyki prowadzenia rejestru przedstawicielstw i ma na celu stworzenie systemu, który będzie zapewniał większą aktualność i poprawność danych zawartych w rejestrze oraz ma na celu wzmocnienie funkcji informacyjnych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Państwa UE przyjmują różną praktykę w zakresie umiejscawiania regulacji dot. działalności gospodarczej, w tym odnoszących się do przedsiębiorstw zagranicznych w obrocie gospodarczym. Poniżej przykłady z wybranych krajów:

Węgry - ustawa o prywatnej przedsiębiorczości (Evt., V 1990) reguluje swobodę działalności gospodarczej. Po przystąpieniu Węgier do UE ustawa ta odnosi się również do obywateli innych państw członkowskich Wspólnoty.

Francja – brak jednej regulacji określającej prawa przedsiębiorców. Zasady podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej są określone w art. 7 ustawy z dnia 2 i 17 marca 1791 roku (tzw. „Prawo Allarda”). Swoboda działalności gospodarczej stanowi we Francji prawo publiczne (Trybunał Konstytucyjny, 18 października 1960 roku).

Holandia – brak jednej regulacji na wzór ustawy SDG. Analogiczne przepisy, w tym regulujące prawa przedsiębiorców, zawarte są w kodeksie cywilnym, ustawie ogólne prawo administracyjne, ustawie o rejestrze handlowym i innych.

Dania - nie ma jednej ramowej ustawy regulującej wykonywanie działalności gospodarczej. W Danii obowiązuje ustawa o rejestrze firm CVR, w którym zarejestrowane są wszystkie duńskie firmy, bez względu na to czy są to firmy państwowe czy prywatne oraz jaką mają formę prawną czy organizacyjną.

Czechy - ustawa nr 455/1991 o działalności gospodarczej (UDG) reguluje warunki wykonywania działalności, zawiera przepisy dot. form wykonywania działalności, form reglamentacji i rejestracji.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Przedsiębiorcy zagraniczni wykonujący działalność gospodarczą na terytorium RP	przedsiębiorcy zagraniczni wykonujący działalność gospodarczą na terenie RP na podstawie art. 13 SDG		Wyeliminowanie wątpliwości (art. 13 ustawy SDG), na jakich zasadach działalność gospodarczą na terytorium RP mogą podejmować przedsiębiorcy zagraniczni.
	2293 oddziały przedsiębiorców zagranicznych (stan na 30.06.2016 r.) W I poł. 2016 r. do rejestru zostało wpisanych 112 oddziałów, a wykreślonych 59.	Sprawozdanie o stanie Rejestru Przedsiębiorców za okres 2016.01.01-2016.06.30 sporządzone przez Centralną Informację KRS	Niewielkie zmiany prawne dostosowujące do zmienionego stanu prawnego w innych przepisach lub uproszczenie zasad funkcjonowania oddziałów w RP.
	402 przedstawicielstwa figurujące w rejestrze przedstawicielstw	Rejestr przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych prowadzony przez ministra właściwego do	Wprowadzenie skutecznych instrumentów wymuszających dokonywanie aktualizacji wpisu do rejestru przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych (szacuje się, że na dzień dzisiejszy ok.

pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2016 r.)	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	duże przedsiębiorstwa	<p>Wyeliminowanie wątpliwości (art. 13 ustawy SDG), na jakich zasadach działalność gospodarczą na terytorium RP mogą podejmować osoby zagraniczne.</p> <p>Zwiększenie przejrzystości prawa dzięki skupieniu w jednym akcie prawnym przepisów dotyczących uczestnictwa osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium RP.</p> <p>Uproszczenie procedur i zmniejszenie ilości przedkładanych dokumentów, m.in. uproszczenie wpisu do rejestru przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych prowadzonego przez ministra właściwego do spraw gospodarki, rezygnacja z konieczności przedkładania dokumentu (umowy najmu) uprawniającego przedsiębiorcę zagranicznego do wykorzystywania lokalu na potrzeby siedziby głównej przedstawicielstwa.</p>						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	<p>Wyeliminowanie wątpliwości (art. 13 ustawy SDG), na jakich zasadach działalność gospodarczą na terytorium RP mogą podejmować osoby zagraniczne.</p> <p>Zwiększenie przejrzystości prawa dzięki skupieniu w jednym akcie prawnym przepisów dotyczących uczestnictwa osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium RP.</p> <p>Uproszczenie procedur i zmniejszenie ilości przedkładanych dokumentów, m.in. uproszczenie wpisu do rejestru przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych prowadzonego przez ministra właściwego do spraw gospodarki, rezygnacja z konieczności przedkładania dokumentu (umowy najmu) uprawniającego przedsiębiorcę zagranicznego do wykorzystywania lokalu na potrzeby siedziby głównej przedstawicielstwa.</p>						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń								
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☐ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☒ inne: obowiązek aktualizacji co dwa lata wpisu w rejestrze przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.				☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy				
Komentarz: Uproszczenie procedur (m.in. uproszczenie wpisu do rejestru przedstawicielstw) i zmniejszenie liczby przedkładanych dokumentów (np. umowy najmu).								
9. Wpływ na rynek pracy								

Brak bezpośredniego wpływu.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Brak wpływu	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Planuje się, że ustawa wejdzie w życie z dniem 1 września 2017 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie przewiduje się ewaluacji projektu. W trybie bieżącym będzie analizowane, czy wyeliminowano wątpliwości prawne istniejące w obecnym stanie, a które projektowana ustawa ma wyeliminować.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
W załączniku - lista podmiotów, którym przekazuje się projekt w ramach konsultacji publicznych.		

Załącznik. Lista podmiotów, którym przekazano projekt w ramach konsultacji publicznych.

- 1) ABSL – Związek Liderów Sektora Usług Biznesu,
- 2) Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.,
- 3) Business Centre Club,
- 4) Europejskie Centrum Konsumentckie,
- 5) Federacja – Porozumienie Polskiego Rynku Nieruchomości,
- 6) Federacja Przedsiębiorców Polskich,
- 7) Forum Związków Zawodowych,
- 8) Fundacja im. Stefana Batorego,
- 9) Fundacja Małych i Średnich Przedsiębiorstw,
- 10) Fundacja Republikańska,
- 11) Geodezyjna Izba Gospodarcza,
- 12) Górnicza Izba Przemysłowo- Handlowa,
- 13) Hutnicza Izba Przemysłowo – Handlowa,
- 14) Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym,
- 15) Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową,
- 16) Izba Domów Maklerskich,
- 17) Izba Gospodarcza "Wodociągi Polskie",
- 18) Izba Gospodarcza „Apteka Polska,
- 19) Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie,
- 20) Izba Gospodarcza Gazownictwa,
- 21) Izba Przemysłowo - Handlowa Inwestorów Zagranicznych w Polsce,
- 22) Konfederacja Lewiatan,
- 23) Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce,
- 24) Kongres Budownictwa,
- 25) Krajowa Federacja Konsumentów,
- 26) Krajowa Izba Biegłych Rewidentów,
- 27) Krajowa Izba Biopaliw,
- 28) Krajowa Izba Doradców Podatkowych,
- 29) Krajowa Izba Doradców Restrukturyzacyjnych,
- 30) Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji,
- 31) Krajowa Izba Gospodarcza,
- 32) Krajowa Izba Gospodarki Morskiej,
- 33) Krajowa Izba Gospodarki Odpadami,
- 34) Krajowa Izba Rozliczeniowa,
- 35) Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- 36) Krajowa Rada Komornicza,
- 37) Krajowa Rada Notarialna,
- 38) Krajowa Izba Radców Prawnych,
- 39) Krajowa Rada Sądownictwa,
- 40) Krajowa Rada Spółdzielcza,
- 41) Krajowe Stowarzyszenie Przemysłu Tytoniowego,
- 42) Krajowy Związek Banków Spółdzielczych,
- 43) Krajowy Związek Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych,
- 44) Naczelna Organizacja Techniczna
- 45) Naczelna Rada Adwokacka,
- 46) Naczelna Rada Zrzeszeń Handlu i Usług,
- 47) Naczelny Sąd Administracyjny,
- 48) NSZZ Solidarność,
- 49) Ogólnopolska Federacja Przedsiębiorców i Pracodawców Przedsiębiorcy.pl
- 50) Ogólnopolski Związek Pracodawców Niepublicznych Operatorów Poczтовых,
- 51) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- 52) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kupców Drobnej Wytwórczości,
- 53) Polska Agencja Informacji i Inwestycji,
- 71) Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji,
- 72) Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego,
- 73) Polska Rada Biznesu,
- 74) Polska Izba Gospodarcza Eksporterów, Importerów i Kooperacji,
- 75) Polska Izba Gospodarcza Transportu Samochodowego i Spedycji,
- 76) Polska Izba Gospodarki Odpadami,
- 77) Polska Izba Handlu,
- 78) Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji,
- 79) Polska Izba Inżynierów Budownictwa,
- 80) Polska Izba Komunikacji Elektronicznej,
- 81) Polska Izba Ochrony Osób i Mienia,
- 82) Polska Izba Ochrony,
- 83) Polska Izba Paliw Płynnych,
- 84) Polska Izba Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych,
- 85) Polska Izba Przemysłowo-Handlowa Budownictwa,
- 86) Polska Izba Przemysłu Chemicznego,
- 87) Polska Izba Przemysłu Farmaceutycznego i Wyrobów Medycznych Polfarmed,
- 88) Polska Izba Rzeczoznawstwa Majątkowego,
- 89) Polska Izba Ubezpieczeń,
- 90) Polskie Towarzystwo Gospodarcze,
- 91) Sąd Najwyższy,
- 92) Stowarzyszenie Agencji Zatrudnienia,
- 93) Stowarzyszenie Archiwistów Polskich,
- 94) Stowarzyszenie Eksporterów Polskich,
- 95) Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych,
- 96) Stowarzyszenie Geodetów Polskich,
- 97) Stowarzyszenie Inspektorów Pracy RP,
- 98) Stowarzyszenie Konsumentów Polskich,
- 99) Stowarzyszenie Księgowych w Polsce,
- 100) Stowarzyszenie Polska Federacja Producentów Żywności,
- 101) Stowarzyszenie Polskich Brokerów Polska Izba Brokerów,
- 102) Stowarzyszenie Polskich Energetyków,
- 103) Stowarzyszenie Producentów Kosmetyków i Środków Czystości,
- 104) Stowarzyszenie Producentów Wyrobów Czekoladowych i Cukerniczych,
- 105) Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie,
- 106) Towarzystwo Obrotu Energią,
- 107) Zrzeszenie Prawników Polskich,
- 108) Zrzeszenie Związków Zawodowych Energetyków,
- 109) Związek Armatorów Polskich,
- 110) Związek Banków Polskich,
- 111) Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej,
- 112) Związek Maklerów i Doradców,
- 113) Związek Miast Polskich,
- 114) Związek Pracodawców AGD,
- 115) Związek Pracodawców Izby Recyklingu i Odzysku,
- 116) Związek Pracodawców Mediów Publicznych,
- 117) Związek Pracodawców Polskiego Przemysłu Spirytusowego,
- 118) Związek Pracodawców Przemysłu i Urządzeń Pomiarowych,
- 119) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców,
- 120) Związek Polskiego Leasingu,
- 121) Związek Rzemiosła Polskiego,
- 122) Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej.

- Zagranicznych,
- 54) Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości,
 - 55) Polska Federacja Producentów Żywności, Związek Pracodawców,
 - 56) Polska Federacja Rynku Nieruchomości,
 - 57) Polska Federacja Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych,
 - 58) Polska Izba Cła, Logistyki i Spedycji,
 - 59) Polska Izba Spedycji i Logistyki,
 - 60) Polska Organizacja Branży Parkingowej,
 - 61) Polski Fundusz Rozwoju S.A.,
 - 62) Polski Związek Pracodawców Budownictwa,
 - 63) Polski Związek Pracodawców Prywatnych Branży Kosmetycznej,
 - 64) Polski Związek Przemysłu Oponiarskiego,
 - 65) Polski Związek Windykacji,
 - 66) Polskie Towarzystwo Elektrociepłowni Zawodowych,
 - 67) Polskie Towarzystwo Przemysłu i Rozdziału Energii Elektrycznej,
 - 68) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 69) Polska Izba Zielarsko - Medyczna i Drogerijna,
 - 70) Polska Organizacja Gazu Płynnego,